

II. zapisnik milodarov za stradajoče Dolence in Notranjce,

ki so jih vredništvu „Novic“ izročili sledeči dobrotniki: gospodičina Ernestina Pleiweisova 5 gld., gospodje: Jož. Blaznik 5 gld., dr. J. Muršec v Gradcu 5 gld., Anton Gril, trgovski pomočnik v Ljubljani 3 gld., Jan. Vičič, trgovec v Ljubljani 5 gold., Ferko Sovan, trgovec v Ljubljani 20 gld., iz Kamnegorice 17 gold., gospodje Anton Zorman, župnik v Kolovratu in njega farmani 7 gld., grof Barbo 25 gld., Leop. Jugovic 25 gld., Karol Rudež 25 gld., dr. Poklukar 25 gld. (vsi ti 4 gospodje poslanci s posebnim določilom), dr. Majtinger v Kraljevi 2 gld., Viktor Bučar, trgovec v Ljubljani 5 gld., France Lavrenčič v Gradcu 10 gld., France Rus v Rovtah 6 gld., srenja Blejska Dobrava s svojim dušnim pastirjem 7 gld. 23 kr. (poslednji 4 gospodje po gosp. Iv. Vilharji); kuharica 5 gold., dr. Ullik 5 gold., Fr. Klinar, učitelj 1 gold., Bl. V. Gostač 5 gld., fabrikant Hampel iz Schönau-a 10 gld., Vazo Petričič, trgovec v Ljubljani 10 gld., gospá Jeti Petričičeva 5 gld. in Petričičeva Helena, Gjorgja in Bazilček 3 gld., gg. Miha Pakič, trgovec v Ljubljani 5 gld., Stepančič, hišnik v Ljubljani 1 gld., farmani pri sv. Heleni poleg Dola 10 gold.; skupaj 257 gold. 23 kr.; ako se iz prejšnjega zapisnika prišteje 213 gld. 60 kr., znaša dozdej skupni znesek 470 gold. 83 kr.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Nemška večina poslancev v državnem zboru je v soglasji z ministerstvom pretekle dni z bogatimi rokami sipala denar cesarskim nižim uradnikom in revnim duhovnikom. Al unim je dala 5 milijonov goldinarjev podpore za letos zavoljo dragine, tem pa le pol milijona. Pri obravnavi podpore za uradnike sta poslanca Greuter in Tomaščuk zagovarjala pravilo, naj oni, ki imajo manjšo letno plačo (pod 1050 gold.), dobijo več podpore memo onih, ki imajo več (čez 2100 gold.), al njune besede bile so brez vspeha; obveljal je le Črkavskega predlog, da so se privzeli tudi suplenti srednjih šol. — O podpori za kaplane in sploh niže duhovnike pa je prof. Greuter (znani izvrstni tirolski govornik in sam duhovnik) ustavovercem v resnici in šali prav grenke solil. Rekel je v obširnem govoru, da on nikakor ni proti podpori državnih duhovnikov, al proti temu je, da bode vlada jo le takim duhovnikom dala, ktere bode na vagi ustavoverstva za težke spoznala. Povem Vam, da poštena duhovščina bode rajše stradala, kakor da bi si kosček kruha kupila s tem, da cerkveno svobodo prodá. Če je gospod minister rekel, da pri protestantskih duhovnikih sinoda, ako bi tudi podpore prosila in dobila, bi jo sama delila med svoje duhovne, zakaj pa ne veljá ravnopravnost taka pri katoliških duhovnih? Po mojih mislih se bode po takem z vsemi temi 500.000 gld. le kupčija (Geschäft) naredila. Gospôda! če z javnimi zakladi cerkvenimi (in to je verski zaklad) za svojo stranko delate propagando, po tem dobro srečo za prihodnost! kajti lahko je mogoče, da drug veter potegne. Čemu si mislijo nekteri to duhovniško podporo, dosti očitno kaže druga razprava, ki tudi danes stoji na dnevnem redu, to je: o napčni rabi prižnice. In vendar še danes stoji v avstrijskem katehizmu, da smo dolžni pokoršino postavam gosposkinim, dokler one ne žalijo Božjih zapoved. Vsaj, gospôda, vendar veste, kako je postal verski zaklad (Religionsfond); vsaj veste, čigave so lastnine in iz kterih lastnin obstaja. Cerkevne so! zdaj pa pravite, da država je

gospodarica z vsemi temi lastninami, kakor da bile bi njene in nikogar drugoga. Dajte cerkvi v Avstriji nazaj, kar se jej je vzelo, in nikdar več ne bode treba, da bi država podpirala duhovne!“ To je jedro Greuterjevega govora o podpori duhovnikov, ki je le državno posojilo cerkvenega zaklada, ki se bode pozneje poplačalo ali z novim davkom verskega zaklada ali z odbitkom od sedanjih že tako revnih kongruih. — Greuterju sta odgovarjala dr. Mayerhofer in minister Stremayer, ki je posebno to povdarjal, da po konkordatu so škofje imeli nalog, zboljšati revne dohodke nekterih duhovnov; posvetovali so se sicer sem ter tje o tej zadevi; al storilo se ni nič.“ — To bi utegnilo resnično biti, ako bi bili škofje mogli z bogatim verskim zakladom gospodariti. Kakor pa zdaj minister misli razdeliti teh 500.000 gold., bode, kakor „Vaterl.“ pravi, „diese „Aufbesserung“ ein Werb- und Handgeld für verfassungstreue Recruten!“

Galiciško zahtevanje še ne bo rešeno pred veliko nočjó. Glavni prepir med ustavoverci in vlado s Poljaci je zdaj ta, koliko naj se samostojni Galiciji dodá iz državnega denarja vsako leto, da bode môgla sama za-se izhajati. Poljaki zahtevajo več, kakor jim uni dovoliti hočejo. Prav po kramarsko barantajo med seboj, — nazadnje bodo Poljaci pobrali vsako kost, ki se jim bode vrgla.

Konec zborovanja bo menda v saboto.

Česko. Iz Prage. — Deželni zbor naš je tedaj razpuščen; tako veva cesarski patent od 13. marcija — res ominozen dan! — Nove volitve imajo se brž dovršiti in novi deželni zbor se začeti 24. aprila. Opravilo novega zbora bode menda edino to, da voli poslance v državni zbor. Večina sedanjega českega deželnega zbora in odbora deželnega je narodna, ktera od tega državnega zbora dunajskega noče nič vedeti; tedaj tudi poslancev ni poslala v ta državni zbor. Zato razpust! Da prihodnji deželni zbor dobí drug obraz memo sedanjega, ni verjetno; vendar si ministerstvo od novih volitev obeta zlatih gorá, in to iz vrste velikih posestnikov; mestjani in kmetje — to že vé, bodo kot skala stali za svoje sedanje poslance, in če se sem ter tje tudi izneveri naroda, ne bode to nič odločilo. Pri zadnjih volitvah so narodni veliki posestniki zmagali z 24 glasovi proti ustavoverski kliku, ki z nakupovanjem grajščin, s podkupovanjem, belimi in grdimi besedami vse sile napenja, da bi zmagali pri novi volitvi. Ker tudi národna stranka ne drží križema rok, bo volitveni boj hud, in to tem več, ker, če padejo zopet ustavoverci, pade tudi ministerstvo.

Žitna cena

v Ljubljani 18. marca 1872.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 40. — banaške 7 fl. 10. — turšice 4 fl. 20. — soršice 5 fl. 60. — rži 4 fl. 20. — ječmena 3 fl. 60. — prosa 3 fl. 50. — ajde 3 fl. 80. — ovsá 2 fl. —. — Krompir 2 fl. 40.

Žitna cena

v Kranji 9. sušca 1872.

Vagán pšenice 6 fl. 40. — rži 4 fl. 40. — ječmena 3 fl. —. — ovsá 2 fl. —. — soršice 5 fl. —. — ajde 3 fl. 60. — prosa 3 fl. 80. — krompirja 2 fl. —. — fižola 5 fl. 44.

Kursi na Dunaji 18. marcija.

5% metaliki 64 fl. 00 kr. Ažijo srebra 107 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 70 fl. 80 kr. Napoleondori 8 fl. 75 kr.